

HELSINKI REGION INFOSHAREN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 3/2020

Aika	Torstai 17.9.2020 klo 9-11
Paikka	Teams-kokous
Osallistujat	Timo Cantell, Helsinki, pj Ari Jaakola, Helsinki Annukka Varteva, Helsinki Hami Kekkonen, Helsinki Kaisa Voipio, Helsinki, siht. Outi Hermans, Helsinki Pekka Koponen, Forum Virium Helsinki Timo Ruohomäki, Forum Virium Helsinki Teuvo Savikko, Espoo Petri Lintunen, Espoo (este) Jani Mattsson, Espoo (este) Wilhelmiina Griep, Espoo Päivi Kiviniemi, Espoo Henrik Lönnqvist, Vantaa Elina Parviainen, Vantaa Markus Lundell, Kauniainen (este) Joonas Porola, Kauniainen Marja Pirttivaara, Sitra (este)

KÄSITELLYT ASIAT

1 EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO

Hyväksyttiin edellisen, 12.5.2020 pidetyn kokouksen muistio. Muistio julkaistaan [HRI:n sivuilla](#).

2 MUUTOKSET HRI-TIIMISSÄ

HRI:n projektipäällikkö Tanja Lahti jäi helmikuussa vuoden työvapaalle ja aloitti valtiovarainministeriössä hankepäällikkönä tiedon avaamisen ja hyödyntämisen hankkeessa. Hami Kekkonen toimii Tanjan sijaisena projektipäällikön tehtävässä 14.2.2021 saakka. Hamin sijaisena suunnittelijan tehtävässä 14.9.2020 alkaen on Kaisa Voipio.

3 VUODEN 2020 TOIMENPITEIDEN JA BUDJETIN TILANNE

Käytiin läpi vuoden 2020 toimenpiteiden ja budjetin toteuma.

Toukokuun kokouksen jälkeen on avattu Forum Viriumin IoT meludataa, uimaveden lämpötilasta reaaliaikaista dataa sekä raitiovaunujen avulla kerättävää ilmanlaatuaineistoa. Lisäksi on avattu Helsingin ja Vantaan osallistavien kyselyiden aineistoja sekä HSY:n aineistoja

liittyen kiertäviin jätteenkeräysautoihin ja teollisuuden ja palveluiden jätteisiin. Sivustolla on vierailut kesän aikana etenkin Korkeasaaren kävijämääristä kiinnostuneita henkilöitä. Työn alla olevia datanavauksia ovat Forum Virirumin IoT ulkoliikuntalaitedata, Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän avoin rajapinta sekä karttakyselyjen aineistoja. Lisäksi yritetään saada julkaistua koronaepidemiaan liittyvää tarkempaa tietoa, esimerkiksi Helsingistä kaupunginosakohtaista tietoa. Datatoiveeksi on esitetty aineistoa liikennevalojen reaaliaikaisesta tilanteesta.

Hri.fi-sivustoon liittyvä viestintä on resurssipulan ja loma-ajan vuoksi ollut normaalia hiljaisempaa ja uutiskirjeen ilmestymisen aikataulua on harvennettu. Tästä huolimatta hri.fi -sivuston kävijämäärät ovat nousussa vuoteen 2019 verrattuna. Ulkopuolisen viestintäavun kilpailutus on käynnissä, ja tarkoituksena on tehostaa viestintää loppuvuonna. Kesän aikana on julkaistu artikkeleja vuoden data-avauksesta kaupunkipyöristä, Helsingin Minecraft-mallista sekä suojateiden tunnistamisesta ilmakuvista tekoälyn avulla.

Keväältä koronaepidemian vuoksi siirtynyt Helsinki Loves Developers -tapahtuma järjestetään 30.9. etätapahtumana Teamsin välityksellä aiheena luonnon monimuotoisuus. Vuoden kolmannen tapahtuman järjestämistä suunnitellaan päivämäärälle 18.11. Tapahtuman aihe ei ole vielä varmistunut.

Vuoden 2020 aikana ei ole järjestetty vielä yhtään datan avaamiseen liittyvää koulutuspäivää. Mahdollista koulutuspäivää suunnitellaan loppuvuodelle etätapahtumana, ja kunnista on todennäköisesti kiinnostusta osallistua koulutukseen. Potentiaalisia osallistujia pyritään tavoittamaan kuntien intranettien sekä täsmäviestinnän avulla.

HRI on osallistunut kolmena viime vuonna Paikkatietomarkkinoille. Tänä vuonna tapahtuma on peruttu.

Yhteistyö kuutoskaupunkien ja avoindata.fi:n kanssa on jatkunut normaaliin tapaan. Kuutoskaupunkien kanssa mietitään yhteisesti dataportaalin jatkokehityksen suunnittelua, teknisen dokumentaation teettämistä sekä siirtymistä DCAT-AP -metatietomalliin.

Kurssiyhteistyö Metropolia-ammattikorkeakoulun kanssa jatkuu myös tänä syksynä. Etenkin uudet IoT-datat kiinnostivat opiskelijoita.

Yhteistyökumppani HSY siirtää metatietojensa hallinnoinnin samaan portaaliin HRI:n kanssa. Tämä helpottaa metatietojen ylläpitoa ja poistaa päällekkäistä työtä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2016/2102) julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta edellyttää sitä, että myös hri.fi on 23.9.2020 eteenpäin mahdollisimman hyvin kaikkien saavutettavissa. Keväällä tilatun saavutettavuusselvityksen perusteella tehtävät korjaukset ovat viimeistelyssä. Sivustolle tehdyt suurimmat muutokset liittyvät ruudunlukijan ja muiden apuvälineiden käyttöön.

mahdollistamiseen ja sujuvoittamiseen sivustolla. Tehdyt muokkaukset hyödyttävät kuitenkin kaikkia sivuston käyttäjiä. Sivuston saavutettavuusseloste laaditaan ja viedään sivustolle ennen direktiivissä ilmoitettua määräaikaa.

Syyskuun puoliväliin mennessä HRI:n budjetista on toteutunut 35 %. Poikkeuksellinen toteuma johtuu koronaepidemian aiheuttamasta tapahtumien peruuntumisesta sekä siitä, että ulkopuolinen viestintäapu pitää kilpailuttaa. Tämän hetken tiedon mukaan loppuvuonna budjettia tullaan käyttämään sivustolle tehtäviin muokkauksiin, CKAN-päivitykseen sekä hri.fi:n tekniseen dokumentaatioon.

4 LOPPUVUODEN BUDJETOINTI

Koronatilanteen vuoksi monet tapahtumat, joihin HRI on osallistunut tai joita HRI on sponsoroinut, on tänä vuonna peruttu tai siirretty verkkoon. Tästä johtuen HRI:n tämän vuoden budjetista jää noin 15 000 – 20 000 euroa käytettäväksi johonkin muuhun HRI:lle lisäarvoa tuottavan palvelun tai tuotteen hankintaan, kuten esimerkiksi viestintään tai viestintämateriaalin tuottamiseen.

Kokouksessa keskusteltiin ja ideoitiin, miten käyttämättä jääneillä rahoilla voisi edistää HRI:n toimintaa, datan avaamista kaupungeissa ja/tai avattujen datojen hyödyntämistä vielä vuoden 2020 aikana.

Eniten kannatusta saivat ehdotukset automaattisen datankonvertoinnin edistämisestä (mahdollisesti jonkin työkalun avulla), hri.fi:n teknisen dokumentaation teettäminen (kulut voivat nousta budjetoidusta jos muut kuutoskaupungit eivät osallistukaan) sekä datan avaamisen parempi tuki kunnille. Muita ideoita budjetin käyttöön olivat mahdollisesti järjestettävän datanavauskoulutuksen esiintyjäpalkkiot, asiantuntijan tekemän uutisartikkelin tilaaminen hri.fi:hin ja asiantuntija-avun ostaminen auttamaan aineistojen helppokäyttöisyyden lisäämisessä (tarpeiden selvittäminen esim. kyselyllä) sekä aineistojen käyttöön ottamiseen liittyvän tiedon kokoamisessa sivustolle.

5 VUODEN 2021 TOIMINNAN SUUNNITTELUA

Arvioitiin, miten avoimen datan keskeiset toiminnot (datan avaaminen, avoimesta datasta viestiminen ja hyödyntämisen edistäminen) ovat onnistuneet vuonna 2020. Kaikki kunnat kokevat onnistuneensa datan keskeisissä toiminnoissa vähintään kohtalaisesti, osa jopa hyvin. Datan avaamisen koetaan toteutuneen hyvin ja avoimesta datasta viestimisen kohtalaisesti. Avoimen datan hyödyntämisen edistämisen nähdään toteutuneen kuluvana vuonna heikoimmin näistä kolmesta toiminnosta.

Pohdittiin tarvittavilta osin kehittämistoimenpiteitä sisällytettäväksi HRI:n vuoden 2021 toimintasuunnitelmaan. Ehdotus vuoden 2021 toimintasuunnitelmasta käydään läpi vuoden viimeisessä kokouksessa.

Keväällä 2021 hri.fi täyttää 10 vuotta. Kulunutta vuosikymmentä voitaisiin juhlistaa joko keväällä tai syksyllä, koronatilanteesta riippuen. Toivomuksena on järjestää juhla, jossa voisi olla paikan päällä olevia osallistujia, ja jota voisi seurata myös etäyhteyksin. Helsinki Loves Developers -tapahtumiin kaavaillaan yhteistyötä Forum Virium Helsingin kanssa liittyen uusiin, ensi vuonna tuleviin rajapintamalleihin.

Vuoden 2021 toiminnan tulisi edistää palvelujen perustehtävien lisäksi datan laadun parantamista ja sen dynaamista päivittämistä rajapintojen käyttöönoton kautta. Lisäksi auki olevaa tai avattavaa dataa voisi pyrkiä harmonisoimaan kuntien kesken: samankaltaista dataa avattaisiin samaan aikaan kaikista kunnista. Tavoitteena voisi myös olla "ilmiselvien" aineistojen nykyinen tila: onko ne saatu avattua kaikissa kunnissa ja jos ei, miksei. Myös käyttäjiltä tulevia toiveita pyritään toteuttamaan. Tavoitteena voisi olla datan avaamisen harmonisoinnin lisäksi datasta viestimisen työn tiivistäminen kaupunkien kesken sekä ajankohtaisuuden lisääminen viestinnässä.

Hri.fi-verkkosivun ylläpidon kilpailutus on edessä syksyllä 2021.

6 ADVISORY BOARDIN PERUSTAMINEN

Toimintasuunnitelman mukaisesti tänä vuonna on tarkoitus kokeilla muodostaa keskeisistä sidosryhmistä neuvoa-antava yhteistyöryhmä, ns. Advisory Board (AB), edistämään avoimen datan toimintaa ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Ryhmä voisi kokoontua esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa.

Advisory board asiana siirrettiin kevään ohjausryhmän kokouksessa syksylle. Mahdollisen AB:n tehtävä ja tarkoitus on edelleen epäselvä ohjausryhmän jäsenille, ja ajatus vaatii vielä kypsyttelyä. Advisory boardissa nähdään kyllä potentiaalia, jos sinne saataisiin oikeat henkilöt osallisiksi. AB:n näkökulmana voisi olla esimerkiksi käyttäjän tai päätöksentekijän näkökulma ja siihen voitaisiin koittaa saada jopa kansainvälisiä kumppaneita. Boardin jäsenet voisivat edustaa yrityksiä, mediaa, yliopistoja ja tutkimuslaitoksia. Boardin toteutustapa voisi olla jäsenistöltään vaihtuva: kukin kokoonpano kokoontuisi muutaman kerran tietyn aiheen tiimoilta.

Advisory board perustuisi todennäköisesti vapaaehtoisuuteen. Mahdollisten kokous- tai alustuspalkkioiden maksamisen mahdollisuuksia selvitetään.

7 AJANKOHTAISET ASIAT JA TAPAHTUMAT

Helsingin kaupungin [datastrategia](#) on julkaistu. Strategiaosasto perustettiin vuoden 2020 alussa, ja organisaatiouudistus valmistuu vuoden loppuun mennessä. Organisaatiouudistus ei näillä näkymin vaikuta HRI:n toiminnan sisältöön. Hri.fi viettää 2021 10-vuotisjuhliaan.

8 MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Valtiovarainministeriön Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeessa edistetään julkisen tiedon hyödyntämistä yhteiskunnassa. Hankkeen vaikutuksista HRI:n toimintaan vuonna 2021 ei vielä ole tietoa, ja vuonna 2020 alkanut hanke on vielä melko alussa. Käytännössä tiettyjä dataja tullaan velvoittamaan avattaviksi koko Euroopan laajuudelta. Esimerkiksi liikennemerkkiaineisto on tällainen aineisto. Lisäksi hankkeessa edistetään tietoaltaiden käyttöä. Forum Virium Helsingillä on tietoaltaisiin liittyvää yhteistyötä Tallinnan kanssa, ja he aikovat jakaa tietoa kun asia etenee. Kaupungeilla on kiinnostusta tietoaltaisiin, ja sovitaan että järjestetään niihin liittyvä yhteinen palaveri lähiaikoina. Lisäksi sovitaan järjestettävän lähiaikoina palaveri Kauniaisten uuden edustajan kanssa HRI:n perustoiminnasta.

9 SEURAAVA KOKOUS

Seuraava kokous oli sovittu pidettävän 11.11.2020. VM järjestää samaan aikaan kuntien keskustelutilaisuuden tiedon hyödyntämisestä ja avaamisesta. Useampi ohjausryhmän jäsen on kutsuttu tähän keskustelutilaisuuteen, joten etsitään vuoden viimeiselle ohjausryhmän tapaamiselle toinen ajankohta.

Seuraavan kokouksen ajankohta sovitaan kyselyn avulla.